

Ризикујући да будем исмејан, што због невеликих литерарних способности, што због писања на тему о којој су многи, паметнији и образованији од мене већ дали свој суд, ипак ћу покушати да без идолатријског приступа говорим о европској данашњици, будућности и месту Србије, око и унутар Европске уније. Колико пута дневно само изговоримо то "Европа", без великих емоција, свесни да помињемо нешто што још нисмо дохватили, чешће оптужујући све друге за то, него размишљајући о сопственим грешкама или сопственој кривици. Макар делимичној.

Ми Срби, полазим прво од себе, а потом и од оних много важнијих од мене, који нису имали право на ту и такву грешку, нисмо схватили политички значај Европске економске заједнице, касније Уније. Ми смо, ваљда, једини који су преспавали пад Берлинског зида, или уопште нису разумели политичке и економске процесе који су се ваљали Европом и светом.

Живели смо у прошлости, уживајући, лакомислено, у нашем херојском отпору свакој идеји која би долазила из света очекујући да нерадом, подршком с Марса, или неке друге планете, обезбедимо границе које смо желели, имамо плате какве имају они који раде двоструко више од нас. Разуме се, то није могло да прође. Сви заједно треснули смо на земљу и тај слободни пад са висина био је болан за сваког од нас појединачно, али и за цео наш народ и нашу државу. Једино добро у свему томе је то што смо, бар после двадесет година, успели да сагледамо, прихватимо и признамо сопствене грешке, прагматично и реално покушавајући да санирамо последице свега штетног што смо иза себе оставили.

Да се разумемо, далеко од тога да је Европа лака тема за Србе. Није. Та и таква Европа безброј пута се огрешила о српски народ и државу и то ни сами Европљани не крију. Неретко су користили двоструке стандарде и аршине за кризу на простору бивше Југославије, кривац је увек био само један. Пружали су и пружају, част изузецима, недвосмислену подршку пројекту стварања независног Косова. То су чињенице. То су и њихови политички интереси. Ипак, да пођемо од себе. Како смо то ми, увек најпаметнији, успели да све ујединимо против себе. Није ли нас наш инат прескупо стајао? Нисмо ли могли да будемо реалнији у својим жељама и захтевима, марљивији у прикупљању подршке за наше политичке ставове, или смо се само ослањали на наше мишиће, епску реторику и ишчекивање дарова с неба?

Да не буде забуне, ово пише један од оних који се, ваљда, баш тако понашао и зато то и те како добро разуме. И, управо зато, уверен сам да промена нашег става, нашег односа према Европи и западном свету, али и према Русији, коју ћемо поштовати и волети, али не и идеализовати, представља почетак стварања успешније, модерније и снажније Србије, Србије која ће за коју годину моћи да буде стварни лидер у региону, по висини плата и пензија, економском расту, политичкој и свакој другој стабилности, а не да будемо лидери у региону само у току изборних кампања, а да ни у чему нисмо испред ни својих најближих комшија, а камоли европских гиганата.

Србија може и хоће да буде поуздан партнер свима у региону и Европи, неко ко неће да крије или да се стиђи својих ставова. Желимо да будемо неко ко ће извршавати своје обавезе, ма колико оне биле тешке, јер крајње је време да у стварању пристојне и нормалне Србије, бар мало, заборавимо на личне политичке интересе.

Европа данас, у време своје највеће кризе, економске и политичке, у време подела на богати Север, углавном протестантски, и сиромашнији Југ, католички и православни, Европа великих дилема и разлика, истовремено је и место које привлачи све оне који маштају о уређеним системима, шанси да трче равноправну утакмицу са другим народима, економски напредују, деле заједничке вредности демократије и људских права. Европа је заједница пет стотина милиона људи који су успели да строгим правилима направе заједнички именитељ вредности које бране, циљева које постављају пред себе и механизма којима решавају међусобне проблеме.

Можемо ли и ми Срби у то да се уклопимо? Мислим да можемо. У ствари, морамо. Не због њих из Европе, већ због нас и будућности Србије. Не морамо ни да их волимо, што нам, свакако, неће тешко пасти, али можемо и морамо да поштујемо њихове законе, правила, уређеност, права, обавезе и оно што произлази из свега наведеног: успешна и напредна економија.

Наша обавеза је да по добијању датума за отпочињање преговора о чланству у Европској унији, сви заједно, из петних жила покушамо да надокнадимо време које смо изгубили, да покушамо да се на улазу у циљну равнину изједначимо са већином у региону и у финишу будемо успешнији од осталих. Имамо сјајне младе људе, образоване, енергичне и заједно с њима морамо да привучемо више инвеститора него наше комшије, морамо да створимо амбијент у којем ће сви желети да дођу у Србију, да радимо на промени имица, да Србија постане место економског и политичког процвата, а не вечити

извор проблема, стварних или измишљених, свеједно.

Уосталом, ми као народ и држава познати смо по томе да не одустајемо лако. Иако смо у тој европској трци губили корак и чинило се да ћемо сами одустати и напустити стазу, ми смо ту, нисмо дисквалификовани и приближавамо се групи која води трку. Уз исту снагу и вољу, уверен сам да ће нека деца Србије у будућности живети једнако, по истим, или сличним правилима, као што данас живе они који су испред нас.

Аутор је први потпредседник Владе Србије и министар одбране

(Данас)